

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Херсонський інститут

Кафедра менеджменту та економіки

Затверджую:
Директор ПРАТ «ВНЗ
«МАУП»
Херсонський інститут
проф. Діденко С.В.
« 28 » січня 2022 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 21.01.2022 р.

Завідувач кафедри Л. Назаренко
д. пед. н. Л.М. Назаренко

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

спеціальності: 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня)

освітньої програми «Менеджмент»
(назва освітньої програми)

спеціалізації: Економіка та управління бізнесом
(за наявності) (назва спеціалізації)

Херсон 2022

Розробник (-и) си́лабусу навчальної дисципліни:
К.е.н., доцент Афонченкова Т.М.

Викладач:

Т.М. Афонченкова,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та економіки

Си́лабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту та економіки
Протокол від 21 січня 2022 р. № 6

Завідувач кафедри А. Назаренко Назаренко І.М.
(підпис)

Си́лабус погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми
073 Менеджмент)
(назва освітньої програми)

_____, 20__ р.
Керівник освітньої програми А. Назаренко
(підпис)

Си́лабус перевірено

_____, 20__ р.
Заступник директора Вишневський В.П.
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №
_____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №
_____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №
_____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Херсонський інститут
Кафедра менеджменту та економіки

Назва дисципліни	Фінанси підприємств
Викладач	Афонченкова Тетяна Миколаївна
Портфоліо викладача	https://maup.net.ua/kafedry/menedzhmentu-organizacij/sklad-kafedry
Контактний тел.	+380952892891
Е-шайІ:	<i>aftanay@gmail.com</i>
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.net.ua/kafedry/menedzhmentu-organizacij/profiljujuchi-predmetu
Консультації	<i>Графік консультацій: перша, третя середа місяця – 14.00</i>

Коротка анотація до дисципліни. Дисципліна «Фінанси підприємств» є вибірковою дисципліною професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Дисципліна спрямована на здобуття основ теоретичних знань та практичних навичок для вирішення спеціалізованих практичних задач у галузі фінансів відокремлених господарюючих суб'єктів (юридичних осіб або фізичних осіб – підприємців) з приводу формування, розподілу та використання фондів грошових засобів (фінансових ресурсів) у процесі виробництва або іншої господарської діяльності у сучасних умовах розвитку ринкової економіки.

Мета вивчення дисципліни «Фінанси підприємств»: формування у здобувачів вищої освіти системи базових знань з теорії фінансових відносин суб'єктів господарювання і вмінь використовувати ці знання в практичних цілях при вивченні, дослідженні і визначенні закономірностей тенденцій розвитку фінансового механізму, надання відомостей про фінанси підприємств, їх ролі у фінансовій системі держави та функціонуванні народного господарства; закладення основ для розуміння фінансових відносин у суспільстві; ознайомлення з методологією та методикою дослідження функціонування перерозподільних відносин, особливостями розрахунку узагальнюючих фінансових показників.

Завдання дисципліни:

- вивчення сутності та функцій фінансів підприємств;
- розуміння принципів та методів організації фінансів підприємств;
- вивчення складу, структури фінансових ресурсів та джерел їх формування;
- набуття знань щодо основ організації фінансування оборотних активів та фінансового
- забезпечення відтворення матеріальних необоротних активів;
- формування знань про оподаткування підприємств та оволодіння практикою
- розрахунку податкових платежів;
- набуття студентами практичних вмінь оцінювати фінансовий стан підприємства;
- оволодіння методами фінансового планування;
- розуміння основ здійснення санації підприємств.

Предметом дисципліни «Фінанси підприємств» є система фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі поточної та інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва.

3. Формат курсу: очний (on/line)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Результатом вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» є здобуття студентами таких компетентностей:

ІК Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері менеджменту в професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Табл.1

Загальні компетентності (ЗК)

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (екзамен: усна відповідь на питання та розв'язування розрахункових задач)
ЗК2 - Здатність до застосовування концептуальних і базових знань, розуміння предметної області і професії менеджера.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне (семінар, практичне заняття), рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-рефератів у формі презентації)
ЗК4 - Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-рефератів у формі презентації), підсумкове (у формі оцінювання усної відповіді)
ЗК 7 - Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар або практичне заняття з індивідуальною роботою),
ЗК 8- Уміння критично оцінити пропонувані варіанти управлінських рішень і розробити та обґрунтувати пропозиції щодо їх вдосконалення з урахуванням критеріїв соціально-економічної ефективності, ризиків і можливих соціально- економічних наслідків	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар, практичне заняття), рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-рефератів у формі презентації)

Табл.2

Фахові компетентності (ФК)

ФК1	Уміння на основі типових методик та чинної нормативно-правової бази розрахувати економічні та соціально-економічні показники, що характеризують діяльність господарюючих суб'єктів
ФК2	Володіння здатністю складати прогноз основних соціально-економічних показників діяльності галузі, регіону та економіки в цілому
ФК3	Уміння використовувати законодавчі та інші нормативні акти державного і регіонального рівнів
ФК 7	Уміння розраховувати показники результативності функціонування виробничих систем; самостійно приймати управлінські рішення на основі аналізу і оцінки економічної ситуації; самостійно освоювати новітні методи та методологію організації, планування та управління виробничими процесами на підприємстві.
ФК9	Уміння за результатами аналітичної діяльності визначати стратегію конкурентних

	переваг, обирати оптимальну корпоративну стратегію з урахуванням прийнятного рівня ризику.
--	--

Табл.3

Програмні результати навчання (ПРН). У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

РН 1	Уміння використовувати економічні закони і категорії, закономірності та принципи ринкової економіки..
РН 3	Уміння застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти вітчизняного законодавства.
РН 4	Уміння використовувати у практичній діяльності методи аналізу для вирішення конкретних завдань.
РН 7	Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
РН 8	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
РН 13	Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 34 години аудиторної роботи; 86 годин – самостійної роботи, залік.

6. Статус дисципліни: *вибіркова*

7. Пререквізити: Навчальна дисципліна «Фінанси підприємств» передбачає наявність систематичних і глибоких знань з таких дисциплін: "Мікроекономіка", "Фінанси, гроші і кредит", "Статистика", «Основи антикризового управління», «Державне та регіональне управління», «Бізнес-планування».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – технічне (ПК, мультимедійний проектор, PowerPoint, Word, Excel, Moodle, Zoom, репозитарій), наочність (презентації у форматі PowerPoint), безкоштовний доступ до використання зони Wi-Fi МАУП Херсонський інститут для забезпечення Інтернет-зв'язку; користування фондами читального залу, репозитарію та електронної бібліотеки МАУП.

9. Політика курсу: Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ» МАУП):

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять; робота в команді
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- презентації та доповіді мають бути авторськими та оригінальними.
- уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1 Основи організації фінансів підприємств** (лекційні теми 1 - 5, семінарські теми 1-3);

- **Змістовий модуль 2 Фінансова діяльність підприємств та її планування** (лекційні теми 6 - 10, семінарські теми 4-7)

11. Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття,**

консультації.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок).

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання у формі презентації або реферату (ІНДЗ) (*критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.3.*).
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Табл. 4

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	5	5
Відвідування практичних/семінарських занять	1	3	3	4	4
Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30				
Разом			68		79
Максимальна кількість балів: 177					
177:100=1,77. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,77 = загальна кількість балів.					

13. Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи за дисципліною). **Критерії оцінювання:**

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною і груповою роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді **тестування** (модуль 1) та **виконання варіантів контрольної роботи** (модуль 2).

За результатами вивчення модуля 1 студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень.

За результатами вивчення модуля 2 студентами пропонуються варіанти контрольних робіт з дисципліни «Фінанси підприємств» ((див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.3*).

Критерії оцінювання:

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань (чи усної відповіді на теоретичні питання) є:

Табл. 5

№ п/п	Критерії оцінки знань студента, виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 бали
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: *залик*

Залік проводиться у письмовій формі (3 теоретичних питання та розрахункова задача) (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку див. *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.7.4*).

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 7.5*).

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела (література):

Основна:

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М.Д.Бедринець, Л. П. Довгань. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств. : навч. Посібник/ О.О.Непочатенко. К.: Центр навчальної літератури, 2013 504с.
3. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. Київ: «Центр навчальної літератури», 2010. 460с.
4. Фінанси підприємств: підручник [7-ме вид.] / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; під ред. А.М. Поддєрьогіна. К.: КНЕУ, 2012. 552 с.
5. Малій О.Г. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. Харків: Вид-во «Міськдрук», 2012. 354с.

Допоміжна

1. Лайко П.А. Фінанси підприємств: Підручник для студ. Вузів. К.: Знання України, 2009.- 428с.
2. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [навч. посіб.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 320с.
3. Фінанси підприємств : навч. посібн. : курс лекцій / за ред. Г. Г. Кірейцева. К. : ЦУЛ, 2009 412 с.

Інформаційні ресурси

1. Бюджетний кодекс України. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20150920#Text>

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Разом: 120 год., з них 20 год. – лекції, 14 год. – практичні заняття, самостійна робота –86 год., модульний контроль

Кількість балів	177 балів									
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II				
Назва	Основи організації фінансів підприємств (68)					Фінансова діяльність підприємств та її планування (79)				
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5(1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10(1 бал)
Теми лекцій	Сутність фінансів і фінансовий механізм підприємства	Організація грошових розрахунків підприємства	Грошові надходження підприємства	Формування і розподіл прибутку підприємства	Оподаткування підприємства	Основи організації оборотних коштів підприємства	Кредитування підприємства	Оцінювання фінансового стану	Фінансове планування підприємства	Фінансова санація та банкрутство підприємства
Практичні		1 (11 балів)	2 (11 балів)	3 (11 балів)	4 (11 балів)	5 (11 балів)	6 (11 балів)	7 (11 балів)		
Теми практичних занять		Організація грошових розрахунків підприємства Грошові надходження підприємства	Формування і розподіл прибутку підприємства	Оподаткування підприємства	Основи організації оборотних коштів підприємства	Кредитування підприємства	Оцінювання фінансового стану підприємства	Фінансове планування підприємства Фінансова санація та банкрутство підприємства		
Самостійна робота	Самостійна робота №1 (5 балів)					Самостійна робота №2 (5 балів)				
Поточний	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				
Виконання ІНДЗ	ІНДЗ (30 балів)									
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,77									